

Ili sram ili zbog plaća - muškarci u RH ne idu na roditeljni

Lani su samo 204 muškarca, tj 0,31 posto u cijeloj Hrvatskoj, otišla na **roditeljni dopust**

Zbog negativne percepcije o muškarcima koji odlaze na roditeljni ili roditeljski dopust koja je i dalje prisutna u našem društvu, kao i zbog financijske neisplativosti jer većinom zarađuju više od žena, očevi u Hrvatskoj gotovo da dopust ni ne koriste.

Većina ih uopće, pokazuje istraživanje, niti ne zna da ima pravo na roditeljski dopust. Lani su samo 204 muškarca, tj 0,31 posto u cijeloj Hrvatskoj otišla na **roditeljni dopust**. **Roditeljski dopust**, koji traje od šestog mjeseca djetetovog života, koristilo je 1930 očeva, tj svega 4,42 posto. Blagi je to porast u odnosu na godinu ranije kad se pokazalo da su na tisuću očeva samo njih dvojica koristila mogućnost roditeljnog, a tek četvorica roditeljskog dopusta.

Sanjin Strukić/PIXSELL

Istaknuto je to u utorak u Saboru na okruglom stolu Odbora za **ravnopravnost spolova** na kojem se govorilo o angažiranom roditeljstvu i aktivnoj ulozi očeva u odgoju djece, a kojeg su organizirali veleposlanstvo Švedske, nevladine udruge **Status M** i Roditelji u akciji – **RODA**.

Hrvatska spada u sedam europskih zemalja u kojoj nije uveden očinski dopust, a svi sudionici stola složili su se kako ga je potrebno uvesti kao obavezni. Očevi tek mogu iskoristiti dva mjeseca roditeljskog dopusta kojeg ne mogu prenijeti na majku i koji vrijedi samo za zaposlene roditelje.

"Zadnjih 20 godina trend je da se na različite načine pokušava motivirati očeve na korištenje dopusta. Od 32 europske zemlje, 25 ih ima očev dopust, većinom u trajanju između jednog i dva tjedna. To varira od zemlje do zemlje. Na **Malti** je to prinjericice jedan dan, U **Finskoj** devet tjedana dok u susjednoj **Sloveniji** mjesec dana i u pravilu su ti dopusti dobro plaćeni", navela je Ivana Dobrotić s Pravnog fakulteta dodavši kako su kod nas porodiljne i roditeljske naknade i dalje problem.

"One su rasle, ali su još uvijek niske i jedan od destimulirajućih faktora, ne samo kod očeva već i majki", istaknula je.

[Komentar o mizoginiji Life Oni misle da je samo nezaposlena majka dobra majka](#)

Upravo zato što muškarci ne koriste dopust, naglasila je **pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Višnja Ljubičić**, žene su u Hrvatskoj dodatno opterećene i pod pritiskom zbog usklađivanja poslovnog i privatnog života.

Za razliku od Hrvatske, dobar primjer iz prakse je **Švedska** koja je prije 20 godina započela s uvođenjem jednakih prava za očeve i majke u korištenju roditeljskog dopusta, a kako bi oboje što lakše pomirili profesionalni i privatni život.

Niklas Löfgren iz Središnje uprave socijalnog osiguranja Švedske objasnio je kako njegova zemlja nudi 480 dana roditeljskog dopusta, od čega 90 dana moraju oboje iskoristiti, a preostalo vrijeme koriste po pola, po dogovoru. Mogu ga iskoristiti do 12. godine djetetova života.

"No, većina ih iskoristi to pravo u prve dvije godine djetetova života", naglasio je.

U Hrvatskoj se, prinjerice, roditeljski dopust može iskoristiti do osme godine.

Prije 20 godina, istaknuo je Niklas, roditeljski dopust nije bio dobro prihvaćen od strane muškaraca. Koristile su ga samo žene i to čak 99,5 posto njih. No, s vremenom su mjere zaživjele pa danas očevi u prosjeku koriste oko 110 dana roditeljskog dopusta.

U Švedskoj je tako postalo sasvim normalno da muškarci odlaze na dopust. Dapače, osuđuje se one koji ga ne iskoriste. Iako termin "**kućanice**" više ne postoji, naglašava Niklas, i dalje postoje razlike između muškaraca i žena.

Sanjin Strukić/PIXSELL

"I mi smo tek na pola puta, iako se činimo napredniji od vas", poručio je.

Šveđanima se, dodao je, osiguravaju i dodatne usluge koje bi olakšale kombiniranje obiteljskog i profesionalnog života, pa se uz pravo na dopust osiguravaju i sadržaji koji se nude prije i poslije škole.

"Sve to financiramo visokim porezima i visokim naknadama za poslodavce. Naknada za poslodavce iznosi 31,42 posto, tek 2,6 posto ide za roditeljski dopust", pojasnio je Löfgren.

Brojna istraživanja pokazala su kako već dva tjedna roditeljskog dopusta čine razliku u odgoju djeteta i obiteljskom životu te da uključenost očeva u brigu o djeci doprinosi boljoj kvaliteti života samih očeva.

"Učinci korištenja dopusta od strane očeva su manji rodni jaz u skrbi, kućanskim poslovima te na tržištu rada, razvoj dobrobiti djeteta odnosno kognitivni razvoj, bliskiji odnos očeva s djetetom, izloženost rodno-ravnopravnijim ulogama te bolji odnos u obitelji", poručila je.

Valentina Otmačić, predstojnica UNICEF-ovog ureda, naglasila je kako je problem nesudjelovanja očeva u djetetovu životu problem koji je široko rasprostranjen.

[Dokazali i to Life Istraživanje kroz više desetljeća pokazalo - batine su pogrešne](#)

"55 posto djece između treće i četvrte godine u 74 zemlje svijeta, što je oko 40 milijuna djece, ima očeve koji se s njima ne igraju ili ne sudjeluju u aktivnostima ranog učenja", istaknula je. U dobi od šest mjeseci i prve godine života djeteta, dodala je, majke su te koje puno češće pjevaju, čitaju slikovnice djeci, dok se očevi uključuju tek oko godinu i pol djetetova života.

Pozitivno je što se o problematici aktivne uloge očeva počelo razgovarati, no problematično je što se na okruglom stolu vrlo malo moglo čuti o ulozi očeva iz perspektive samog djeteta. To je ključ svega, smatra Oliver Čanić, čelnik udruge Ravnopravno roditeljstvo. Dodaje da se na okruglom stolu Odbora za **ravnopravnost spolova** u Saboru nije prezentiralo s kojim se problemima očevi u praksi susreću.

- Nemam problem s time što su na tom okruglom stolu većinom bile žene, ali imam problem s načinom pristupa toj temi. Ako se želi riješiti problem očinskog dopusta, onda moramo sagledati taj problem iz perspektive očeva - ističe Čanić. Napominje i da bi na takvim raspravama sami očevi trebali biti spremni reći nešto o svemu kroz što prolaze. Isto tako, Čanić smatra da u RH prevladava krivi pristup koji se ogleda u tome da se odgovornost prebacuje na oca i iz toga se vidi da sustav smatra da je **otac** kriv za to što mu se dešava. (Paula Osojnik)